

ת"פ 18499/04/19 - מדינת ישראל נגד אמיר גבר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18499-04-19 מדינת ישראל נ' גבר(עציר)

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ
בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד ברכה בן אדרת
מפרקליטות מחוז ירושלים

המאשימה

נגד

אמיר גבר ע"י עו"ד מאהר חנא מטעם
הסניגוריה הציבורית

הנאשם

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית, שתי עבירות של סחר בסמים, עבירה של ניסיון לסחר בסמים ושתי עבירות של הוצאת שטר כסף מזויף. כל העבירות נעברו מול סוכן משטרת, אשר במספר הזדמנויות שונות רכש מהנאשם קוקאין ושטרות מזויפים של 200 ש"ח. ואלו עובדות האישום:

אישום ראשון

ביום 27.2.19 סיכמו הנאשם והסוכן בשיחת טלפון, כי הנאשם ימכור לסוכן 15 שטרות מזויפים של 200 ש"ח בעבור 1,500 ש"ח וכי העסקה תתבצע ליד בית משפט השלום בירושלים, שכן היה לנאשם דיון באותו יום. בהמשך סוכם בין הנאשם לסוכן, כי הנאשם ישאיר שקית ובה הכסף המזויף והסם בתוך מכונית חונה אשר יושבת בה אשה והסוכן יקח את השקית מהמכונית וישאיר בה את הכסף, מבלי לשוחח עם אותה אשה.

הסוכן פעל על פי הסיכום, הניח במכונית 2,000 ש"ח^[1] ולקח ממנה שקית ובה 15 שטרות מזויפים, הנחזים להיות שטרות של 200 ש"ח.

באותה הזדמנות הנאשם החזיק כחצי גרם קוקאין שלא לצריכתו העצמית.

בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והוצאת שטר כסף מזויף.

אישום שלישי

הנאשם והסוכן שוחחו מספר פעמים בעניין הספקת שטרות כסף מזויפים וביום 11.3.19 סיכמו השניים כי הנאשם ימכור לסוכן שטרות מזויפים בשווי 6,000 ש"ח ושתי מנות של קוקאין. בהמשך לסיכום נפגשו השניים בשעה 13:00 בדירתו של הנאשם ברחוב אילת 84 בחולון, ושם הנאשם מכר לסוכן 33 שטרות מזויפים, הנחזים להיות של 200 ש"ח בעבור 3,300 ש"ח וכן גרם קוקאין.

בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירות של סחר בסמים והוצאת שטר כסף מזויף.

אישום רביעי

ביום 18.3.19 סיכמו הנאשם והסוכן כי הנאשם ימכור לסוכן 10,000 ש"ח בשטרות מזויפים. ביום 19.3.19 הודיע הנאשם לסוכן לא השיג את הכסף המזויף, והשניים סיכמו כי הנאשם ימכור לסוכן 3 מנות קוקאין. הנאשם והסוכן נפגשו בסמוך לשעה 16:20 והנאשם מכר לסוכן 1.3 גרם קוקאין בעבור 1,500 ש"ח. במהלך המפגש הסוכן ביקש לרכוש מהנאשם שטרות מזויפים בשווי 200,000 ש"ח והנאשם אמר כי הוא יכול להשיג את השטרות, אך ביקש לקבל מקדמה כספית.

בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירה של סחר בסמים.

אישום חמישי

ביום 26.3.19 התקשר הסוכן לנאשם ואמר כי הוא מעוניין לקנות שטרות מזויפים בשווי 200,000 ש"ח וסמים. השניים סיכמו לשוחח למחרת היום. ביום 27.3.19 התקשר הסוכן לנאשם והנאשם אמר כי אין לו שטרות מזויפים, והשניים סיכמו כי הנאשם ימכור לסוכן 10 מנות קוקאין. באותה שיחה הציע הנאשם לסוכן כדורים אשר "עושים מצב רוח טוב" ו"מעיפים" את המשתמש, בעבור 100 ש"ח לכדור. לאחר מיקוח קצר סוכם, כי הנאשם ימכור לסוכן שני כדורים בעבור 70 ש"ח כל אחד.

בסמוך לשעה 15:00 הגיע הסוכן במכוניתו אל סמוך לדירתו של הנאשם. הנאשם נכנס למכוניתו של הסוכן, נתן לו 5.6 גרם קוקאין מחולקים ל-10 שקיות, אך נעצר בטרם קיבל תשלום.

בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירה של נסיון לסחר בסמים.

הודאת הנאשם באה במסגרתו של הסדר טיעון, אליו הגיעו הצדדים לאחר שמיעת כל עדי התביעה, בפתח הדיון אשר נקבע לשמיעת פרשת ההגנה. ההסדר כלל תיקונים בכתב האישום, ללא הסכמה בשאלת העונש.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם ופגיעתן בערכים מוגנים. לאור אלה בקשה לקבוע מתחם עונש הולם למכלול המעשים, של מאסר לתקופה שבין 30 ל-50 חודשים. לאור מכלול הנסיבות, ובהן עברו הפלילי של הנאשם והעובדה שהודה רק לאחר שנשמעו עיקר העדויות, בקשה להשית עליו עונש של 40 חודשי מאסר ולהפעיל באופן מצטבר מאסר מותנה של 7 חודשים שהוטל על הנאשם בתיק קודם. כמו כן בקשה להכריז על הנאשם סוחר סמים ולחלט אופנוע השייך לו. בהמשך הוסכם כי החלטה בעניין בקשת החילוט תנתן בנפרד.

ב"כ הנאשם טען כי מדובר בסוכן מדיח, אשר פיתה את הנאשם לעבור את העבירות בהן הורשע וניסה לרכוש ממנו סכומי כסף מזויף גדולים על מנת להכשילו. עוד טען, כי מתחם העונש ההולם את עבירות הסמים הוא מאסר, לתקופה שבין 10 חודשים ועד 30.

אביו החורג של הנאשם ביקש לומר דברים לזכותו. לדבריו, הנאשם גדל בעזובה ובסביבה עבריינית, ללא דמות אב שתהווה מודל חיקוי ראוי. לדברי העד, הוא מאשים את עצמו בכך שהנאשם הדרדר לחיי עבריינות, מכיוון שבעצמו חי חיי פשע והיווה דוגמה שלילית לנאשם.

הנאשם אמר כי הוא מצטער על מעשיו ומבין שטעה. עוד אמר, כי הוא מבקש לעשות שינוי בחייו, להקים משפחה ולעבוד בעבודה כשרה. לדבריו אם יקבל הזדמנות מבית המשפט הוא מבטיח לא לאכזב.

מתחם העונש

הנאשם ביצע מספר עסקאות פליליות עם סוכן משטרתי, בהן מכר סמים וכסף מזויף: פעמיים מכר לסוכן כמויות של כגרם קוקאין ובפעם השלישית ניסה למכור כ- 5.5 גרם, בעבור מחיר ממוצע של כ- 1000 ש"ח לגרם. בשתי הזדמנויות מכר לסוכן כ- 50 שטרות מזויפים של 200 ש"ח, בעבור 100 ש"ח לשטר מזויף. הנאשם אף החזיק כחצי גרם קוקאין שלא לצריכתו העצמית. במהלך התקופה בה היה הנאשם בקשר עם הסוכן, השניים שוחחו על עסקאות אסורות אחרות, ובהן מכירת שטרות מזויפים הנחזים להיות בשווי כולל של 200,000 ש"ח וכן מכירת טבליות סם מסוג לא ידוע.

שני הצדדים בקשו לקבוע מתחם עונש כולל אחד בגין מכלול המעשים (אם כי במהלך הטיעון המאשימה בקשה לשנות את עמדתה ולקבוע מתחמים נפרדים לעבירות הסמים והכסף המזויף). כל העסקאות בוצעו ברצף אחד, מול אותו סוכן משטרתי, ועניין דומה: מכירת רכוש שאסור בהחזקה ושימוש, אשר יש בו פגיעה בציבור, גם אם בערכים מוגנים שונים. לאור זאת, נראה כי ניתן לראות את מכלול המעשים כאירוע עברייני אחד, לצורך קביעת המתחם.

באשר לעבירות הסמים, פסיקה עקבית דנה בחומרתן, נזקיהן ופגיעתן בערכים מוגנים ידועים, ועל הצורך של בתי המשפט לסייע למאבק בנגע זה. במיוחד דברים אמורים בשים לב לכך שמדובר בקוקאין, המהווה סם קשה. לעניין רמת הענישה המקובלת בביצוע עסקאות בהיקף דומה, ר' למשל רע"פ 2122/13, דבש, שם אושר עונש של 16 חודשי מאסר לנאשם שהורשע בביצוע עסקאות בכמות כוללת של כ- 6.5 גרם קוקאין אותם מכר לסוכן משטרתי, ע"פ (חי') 28213-12-15 שם הוחמר ענשו של נאשם שהורשע בסחר בכמות כוללת של כ- 7.2 ג' קוקאין אותם מכר לסוכן משטרתי. ביהמ"ש קמא קבע מתחם של 10-24 חודשים וגזר עונש של 12 חודשים. ביהמ"ש המחוזי אישר את המתחם, אך החמיר את העונש ל-18 חודשים.

זיוף כסף והפצת כסף מזויף גורמים לפגיעה בכלכלה, פגיעה באמון הציבור בכסף מזומן כאמצעי תשלום וכן גורמים פגיעה ישירה באדם, אשר קיבל תשלום בכסף מזויף וגילה כי בידו נייר חסר ערך. ר' למשל רע"פ 532/13, דזשווילי (פסקה 54):

"הערך המוגן בעבירות הזיוף מתבטא בעיקרו בפגיעה בכלכלה הציבורית ובערך המחקר השלילי כלפי החברה. עמד על כך פרופ' ג' הלוי בתארו את הפגיעה הכלכלית והחברתית הגלומה בעבירות של זיוף כספים: "עבירות של זיוף כספים ובולים הן בעלות השפעה גורפת על הכלכלה הציבורית. יצירתם של כספים מזויפים והכנסתם למחזור השימוש בכלכלתה של המדינה מביא לידי דימוי פיקטיבי של כוח קנייה שאינו אמיתי ובעקיפין לירידת ערכו של המטבע ולאינפלציה אפשרית, בהתאם להיקף הזיופים ולהיקף השימוש בהם. בכך ניזוקה הכלכלה הציבורית, משאביה של החברה והחזקותיו הפיננסיות של כל פרט בחברה. מעבר לכך, לזיוף כספים ובולים קיים גם ערך מחנך שלילי כלפי פרטים בחברה, באשר כוח הקנייה והכוח הכלכלי נתפש כמתאפשר לא רק באמצעות פעולות כלכליות לגיטימיות של עבודה, סחר, מתנה, ירושה וכיוצא בכך, אלא גם בדרך של יצירה פיקטיבית של אמצעים מזויפים ליצירתו של כוח הקנייה וכוחות כלכליים. מכלול פגיעות אלו בכלכלה הציבורית מביא לפגיעה בסדר הציבורי בהקשר הכלכלי והחברתי" (עיינו: הלוי, בעמ' 364).

לאור זאת, יש להשית בגין זיוף כסף והפצת כסף מזויף עונשים מרתיעים, אשר יבטאו את חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים, ויהוו משקל נגד לרווחים הקלים אשר ניתן להפיק מהן והקושי לגלות את מבצעה.

בקביעת המתחם אביא בחשבון את סוג הסם אותו מכר הנאשם לסוכן וכמותו, סכומי הכסף המזויף שמכר הנאשם וכן אתן ביטוי מסוים לפוטנציאל לביצוע עבירות נוספות דומות, אשר עלה מעובדות האישום.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את מכלול העבירות בהן הורשע הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין שנה וחצי ועד שלוש וחצי שנים.

נסיבות שאינן קשורות בעבירות

הנאשם יליד 1993, רווק. לחובתו הרשעות קודמות רבות, בגין נדון למאסרים ממושכים, עוד מהיותו נער:

בשנת 2008 נדון ללא הרשעה לשהיה במעון נעול בגין רצף עבירות רכוש שונות.

בשנת 2010 נדון בבית משפט לנוער לחמישה חודשי מאסר בגין עבירות רכוש ובריחה ממשמורת חוקית.

בשנת 2011 נדון בבית משפט לנוער לעשרה חודשי מאסר בגין עבירות רכוש והחזקת סכין.

בשנת 2012 נדון בבית משפט לנוער לשבעה חודשי מאסר בגין סיוע לגניבה והתפרצות.

בשנת 2012 נדון לחמישה וחצי חודשי מאסר בגין קבלת נכסים שהושגו בפשע.

בשנת 2013 נדון ל- 15 חודשי מאסר בגין גניבת רכב ועבירות נלוות. מאסר זה כלל הפעלה של מאסר מותנה קודם שהיה לחובתו.

בשנת 2014 נדון ל- 18 חודשי מאסר בגין גניבת רכב ועבירות נלוות. מאסר זה כלל הפעלה של מאסר מותנה קודם שהיה לחובתו.

בשנת 2016 נדון ל- 19 חודשי מאסר בדין גניבת רכב. מאסר זה כלל הפעלה של מאסר מותנה קודם שהיה לחובתו.

בשנת 2016 נדון לארבעה חודשי מאסר בגין תקיפה כדי לגנוב ואיומים.

בשנת 2018 נדון לחודש מאסר בגין עבירת איומים.

בשנת 2018 נדון לשנת מאסר בגין סיוע לגניבת רכב. בגין הרשעתו זו נדון גם למאסר מותנה של שבעה חודשים שהמאשימה מבקשת להפעילו.

הפעלת מאסר מותנה

ביום 15.3.20 נדון הנאשם לעונש של שנת מאסר בפועל ושבעה חודשי מאסר על תנאי, "שלא יעבור עבירת רכוש שהיא פשע" וזאת בעקבות הרשעתו בעבירה של סיוע לגניבת רכב ועבירות נלוות.

המאשימה בקשה להפעיל את המאסר המותנה, והסתפקה בטענה כי מדובר בתנאי חב הפעלה, מבלי לנמק מעבר לכך. ב"כ הנאשם מנגד, כלל לא התייחס לעניין בטיעונו.

לאחר שנתתי דעתי לנסיבות העניין, ראיתי כי המאסר המותנה האמור אינו בר הפעלה בשל העבירות בהן הורשע הנאשם: אכן, מכירת כסף מזויף היא עבירה אשר הרקע לה הוא כלכלי, אך אין הדבר הופך אותה לעבירת רכוש, שכן מדובר בפרשנות רחבה מדי של המונח "**עבירת רכוש**" המוציאה אותו מידי פשוטו ומביאה אותו למחוזות רחוקים. באותה מידה, גם סחר בסמים ונשק נעשים ממניעים כלכליים, ואיש לא יסבור כי מדובר ב"עבירות רכוש". כלל בסיסי בפרשנות בהליך פלילי הוא, כי אין מקרא יוצא ידי פשוטו, והפרשנות המקובלת של המונח "עבירת רכוש" הוא עבירה שיש בה פגיעה ישירה ברכושו או נכסיו של הקרבן - מה שאינו מתקיים במקרה שלפני.

שאלה דומה נדונה ברע"פ 523/13, דזנשוילי ונפסק, כי אין זה ברור שנאשם אשר הוטל עליו תנאי בגין עבירת רכוש, אמור להבין כי תנאי זה חל גם על עבירת זיוף כסף, ועל כן אין מקום להפעיל מאסר מותנה דומה:

55. לשיטתי, במקרה שלפנינו, דומה שאין צורך להכריע ברמה הנורמטיבית איזו מהפרשנויות שלעיל מגשימה את לשון ותכלית התנאי באופן מיטבי. לאור אופן הניסוח הרחב של התנאי, די בכך שמתעורר ספק האם התנאי שהוטל על המערער במסגרת התיק הישן היה אמור להיות מובן על ידו כחל גם העבירות בהן הורשע בתיק דנן. השיקולים הפרשניים הנוגדים שהוצעו לעיל מחזקים את המסקנה בדבר העדר בהירות אפשרי של היקף פרישת התנאי בנסיבות אלו. לאור האמור, קיים בלבי ספק האם היה על "עברין מן היישוב" (ראו והשוו: פרשת סלסנר, בפסק דינו של חברי השופט נ' הנדל), להיות מודע בעת גזירת דינו שהתנאי, באופן בו נוסח, הכיל מניה וביה (אינהרנטית) - גם עבירות זיוף.

גם אם המערער, למרבה הצער, יוצא ובא בשערי בית המשפט ובית האסורים כדבר שבשגרה, כאשר לחובתו עמדו בשעתו שמונה הרשעות קודמות בעבירות רכוש, הימורים ומרמה - לא ניתן לשלול את הטענה, במישור האובייקטיבי, כי תנאי שהוטל בגין עבירה של החזקת נכסים שהושגו בפשע אינו מובן ככולל להלכה גם עבירות זיוף.

לאור זאת לא אפעיל את המאסר המותנה שלחובת הנאשם. עם זאת, בקביעת העונש בתוך המתחם אביא בחשבון כי הנאשם עבר את העבירות בהן הורשע בעת שהיה תלוי מעליו מאסר מותנה משמעותי בגין עבירה קרובה.

דיון והכרעה

מכלול השיקולים פועל לחובת הנאשם: מדובר באדם שחרף גילו הצעיר הספיק לצבור הרשעות רבות ומאסרים ממושכים שנגזרו עליו לא הסיטו אותו מדרכו הרעה. כמו כן מאסרים מותנים שהוטלו על הנאשם לא מנעו ממנו לשוב ולבצע עבירות שונות. גם בעת ביצוע המעשים בהם הורשע הנאשם היו תלויים נגדו שני מאסרים מותנים, אשר אמנם אינם בני הפעלה בשל הספק בשאלה האם העבירות בהן הורשע מהוות עבירות נוספות ביחס לאותם מאסרים, אך עדיין הם מהווים תמרור אזהרה אשר הנאשם התעלם ממנו.

נתונים אלה מלמדים על כשלון מוחלט של ההרתעה בעניינו של הנאשם ועל כך שרק חומות הכלא יכולות למנוע ממנו לשוב ולבצע עבירות. העדר מורא החוק של הנאשם נלמד מעובדות האישום הראשון, שם מכר לסוכן כסף מזומן ליד בית המשפט, כאשר הנאשם הגיע לשם לצורך דיון.

הנאשם אמנם קיבל אחריות למעשיו, אך הודאתו באה בשלב מאוחר מאוד של שמיעת ההליכים, לאחר שהתיק התנהל לאורך למעלה משנה במהלכה העידו כל עדי התביעה וההסדר הוצג בפתח הישיבה בה אמר היה הנאשם להעיד. משקלה של קבלת אחריות בשלב כה מתקדם אינו רב, גם אם היה בה כדי לחסוך זמן שיפוטי מסוים. במיוחד הדברים אמורים בשים לב לראיות אליהן נחשפתי במהלך הדיונים. אמנם לא שמעתי את גרסת הנאשם וטיעוניו, אך ניתן לומר שהודאתו משקפת מבט מפוכח ביחס לסיכוייו ולמצב הראייתי.

אם בסופו של יום לא ראיתי למצות את הדין עם הנאשם, ולא לגזור עליו עונש הנמצא ברף העליון של המתחם, אין זה אלה בשל דבריו של אביו החורג, אשר ניכר בהם שיצאו מהלב ומבטאים את כאבו כל הדרך בה בחר הנאשם. אקווה, כי הנאשם ישכיל לאחוז את היד המושטת עליו ולחשב מחדש את מסלולו, שאם לא כן, המאסר הבא מצפה לו מעבר לפינה.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שלושים ושניים חודשי מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו של הנאשם. הצדדים יגישו הודעה מתואמת בענין זה.
- ב. עשרה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור כל עבירה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. חמישה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור כל עבירה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו תמוז תש"פ, 07 יולי 2020, במעמד הצדדים.

[1] אני ער לסתירה בין הסכומים, אך אלו הן העובדות שבכתה האישום המתוקן.